

kde jinde u nás také nenajdete na tak malém prostoru tolik rozhleden. Kraj, jehož součástí je Tolštejnské panství, lze zhlédnout z 597 metrů vysoké Tanečnice u Šluknova, z 588 metrů vysoké Vlčí hory u Brtníků, 516 metrů vysokého Dýmníku nebo 774 metrů vysoké Jedlové.

Možných tras protkaných naučnými stezkami pro pěší jsou stovky, stejně jako možností cyklo- či autovýletů. Jsme ale v panství pojmenovaném po dominantě kraje – hradu Tolštejnu, tak se vypravme na něj.

O cestě na Tolštejn

I v tomto období lze Tolštejnské panství poznávat pěšky. Jako každý tip „vandrování“, kde lze získat krejčary, je i cesta na Tolštejn pojmenovaná po jednom z místních lupičů.

„Stezkou loupežníka Kardínka“ se vydáte z Jiřetína pod Jedlovou po zelené značce na Křížovou horu a rozcestí pod Jedlovou. Bude-li hodně sněhu, je cesta obtížnější. Vyjděte z Jiřetína. Je to staré hornické městečko, založené v polovině 16. století. Ještě předtím, než začnete stoupat kolem nádherné a postupně upravované barokní křížové cesty, jistě postřehnete opravené domky a krásné náměstí. I za pěči o vzhled starobylého prostoru se může zdejší radnice honosit titulem Vesni-

ce roku 1998. A protože je třeba stavení horníků a pláteníků chránit, byla část vesnice vyhlášena městskou památkovou rezervací. Chloubou obce je zmíněná křížová cesta, ale také zdejší muzeum s popisem historie dolování a dějinami nedařlého Tolštejnu. Součástí muzea je i zpřístupněná Štola sv. Jana Evangelisty, kde horníci od roku 1781 hledali nejrůznější drahé kovy. O hornictví se lze dozvědět i z naučné stezky vedoucí údolím říčky Milířky. Možná vás zarazí tu a tam vykopané zarůstající jámy. O bohaté historii kraje mluví jasněji než cokoliv jiného. Za soumraku tu nenechavci rozkopávají naučnou stezku. Elektronický hledač kovů jim totiž ohlásil, že něco může být pod zemí. A co kdyby to bylo velmi ceněné středověké hornické kladívko, jiné kdysi ztracené náčiní nebo třeba stará mince. Podobné kopání je ale v lokalitě protizákonné...

My jsme však vystoupali na Křížovou horu – cesta je lemována jedenácti pozdně barokními zastaveními, které nechal v roce 1759 postavit zdejší farář Gottfried Leissner. Zastavení vedou ke kostelu s barokní věží a hodinami. Po červené značce pak vyjděte na rozhlednu Jedlová. Jde o třetí nejvyšší horu Lužických hor, na vrcholu je architektonicky zajímavá rozhledna z roku 1891 a restaurace s celoročním provozem. Po výborně značených cestách pokračujte na samotné centrum panství – Tolštejn.

Mimochodem hrad je jednou v minulosti nejzobrazovanějších zřícenin. Kdysi obrovská pevnost vypadala velmi romanticky. A romantické jsou i nejrůznější pověsti. Proč je asi v logu založeného panství loupežník? Proč se jmenují trasy, které vytyčili organizátoři vandrování po loupežnících? Proč jsou odměnou turistům krejčary? Je to jednoduché, již od roku 1555 pustnoucí zřícenina byla opravdovým rájem pro lupiče a prý jsou tu pod zemí truhly plné peněz.

Ale k faktům: Tolštejn poprvé připomíná v roce 1337 žitavský →

UBYTOVÁNÍ, KAM NA JÍDLA

Vybrané penziony a restaurace jsou zapojeny do projektu Tolštejnské panství. Za každých utracených 150 Kč lze získat skleněný krejcar. Za ubytování a stravování dávají majitelé automaticky razítko do pasu Tolštejnské panství. Ve všech ubytovacích zařízeních potvrdili, že v lednu a únoru budou mít volné pokoje.

● **Hotel rozhledna Jedlová** – atraktivní prostředí, pokoje v běžném standardu, cena lůžka je 180 Kč, ceny jídel se pohybují od 60 za hotová do 125 za minutky, tel.: 412 379 046.

● **Turistická chata Setuza** (patří pod ní i penzion Omicron a penzion Petra v Krásné Lípě), Jiřetín pod Jedlovou – ceny jsou kalkulovány podle počtu osob, pro rodinu začínají u 300 Kč s polopenzí, majitel

poskytuje slevy členům Klubu českých turistů ve výši 40 Kč na den, tel.: 412 379 202.

● **Hotel Křížový vrch**, Jiřetín pod Jedlovou, cena jednoho lůžka je 390 Kč, na dvoulůžkovém pokoji stojí postel 290 Kč, ceny jídel se pohybují od 60 do 70 za hotová, minutky končí na 99 Kč. Speciality (bifteky, steaky) končí na 125 Kč.

● **Penzion Jana**, Horní Podluží, ceny za lůžko jsou od 250 do 450 Kč, ceny hotových jídel od 50 Kč. Minutky jsou dražší. Majitel je schopen splnit téměř jakoukoliv objednávku jídla. Tel.: 412 379 116.

● **Penzion U Rudolfa III.** Varnsdorf, ceny ubytování jsou od 380 Kč, ceny jídel od 50 za hotová do 80 – 90 Kč za minutky. Tel.: 412 372 870.

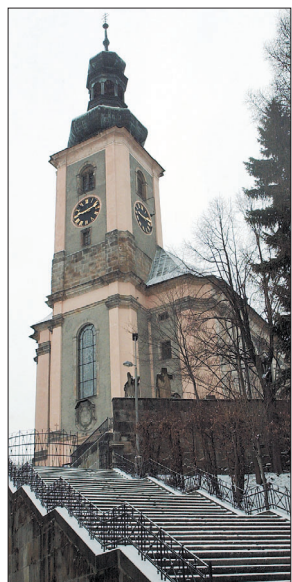

FOTO: HERBERT NACHTIGAL

Krásná Lípa

Jiřetín pod Jedlovou

SPORT A VOLNÝ ČAS

● **Běžecské trasy** najdete hlavně v okolí Jiřetína pod Jedlovou. Na Jedlové jsou také lyžařské vleky. Sjezdovka je i u Dolní Poustevny, zde stříkají na svah dokonce umělé sněh. Panství je protkáno cyklostezkami.

● Do Tolštejnské panství zasahuje Národní park České Švýcarsko se stovkami značných **horolezeckých cest**.

● **V jízdárně Šíran** v Jiřetíně pod Jedlovou si lze pronajmout koně a vyrazit do zdejších terénů – 412 379 639.